

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VAIKO TEISIŲ APSAUGOS KONTROLIERIUS**

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai
Vivulskio g. 11, Vilnius

I

2012-01-31 Nr. (1.19-2012-158)-2-167
2012-01-16 Nr. (16.3-42)SD-327

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO NR. 4271-06 DERINIMO

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė, susipažinusi su Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtu ir pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 405 „Dėl Vaiko globos organizavimo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau – Projektas), teikia savo nuomonę ir pasiūlymus dėl minėto projekto tobulinimo:

1. Siekiant mažinti administracinę naštą galimiems (būsiamiems) globėjams, siūlytina atsisakyti Projekto 14.2.-14.3 punktuose nustatytų reikalavimų pateikti dokumentus apie giminystės ryšį su vaiku bei nuosavybės teisę į nekilnojamąjį turtą ar kitą teisėtą pagrindą jį valdyti, kadangi šiuos duomenis Vaiko teisių apsaugos skyrius gali gauti pats iš valstybės registru. Manytina, jog informacija apie giminystės ryšį su vaiku, taip pat apie nuosavybės teisę ar kitokį teisėtą pagrindą valdyti nekilnojamąjį turtą, galėtų būti pateikta prašyme, todėl atitinkamai turėtų būti papildytas 13.1 ir 15 Projekto punktai.

2. Siekiant vienodos praktikos formavimosi, taip pat užkirsti kelią perteklinių asmens duomenų rinkimui ir tvarkymui, siūlytina sukonkretinti Projekto 15 punkto formuluotę, nurodant kokius dokumentus ir informaciją turi savarankiškai surinkti vaiko teisių apsaugos skyrius arba pateikti nuorodą į teisės aktą, kuriame šie dokumentai nurodyti.

3. Siūlytina trumpinti kaip neproporcingai ilgą, lyginant su mokymų trukme, Projekto 20 punkte numatytą 30 dienų terminą ir nustatyti, kad atestuoti socialiniai darbuotojai išvadą dėl asmens pasirengimo vaiko globai (rūpybai) parengia ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo mokymų pasibaigimo dienos.

4. Projekto 25 punkto nuostatas siūlytina suderinti su Civilinio kodekso, numatančio tik tris vaiko globos (rūpybos) formas: globa (rūpyba) šeimoje, šeimynoje, vaikų globos institucijoje, nuostatomis.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad nei Civiliniame kodekse, nei Socialinių paslaugų įstatyme nenumatytas ir kitaip neaptartas socialinių globos įstaigų pasirengimo globoti (rūpintis) vaiką (-us) įvertinimas.

5. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 27 punkte nurodytas vienas iš vaiko globos nustatymo principų, įtvirtintų Civilinio kodekso 3.249 straipsnyje, siūlytina svarstyti tikslingumą papildyti šį Projekto punktą nuostata, jog tėvų globos netekęs vaikas vaikų globos institucijoje apgyvendinamas tik išnaudojus visas galimybes apgyvendinti jį šeimoje ar šeimynoje (Civilinio kodekso 3.261 straipsnis).

6. Tikslintina Projekto 29 straipsnio nuostata „nepaisant jų gyvenamosios vietos“ dėl jos neapibrėžtumo.

7. Siūlytina Projekto 31 punkte apibrėžti atvejus, kai vaiko globėju (rūpintoju) gali būti skiriamas užsienyje gyvenantis veiksnus fizinis asmuo. Priešingu atveju, šiame punkte siūloma nuostata gali sudaryti prielaidas neskatinti vaikų globos (rūpybos) šeimose ar šeimynose Lietuvoje. Taip pat paminėtina, kad vaiko globa užsienio valstybėse neužtikrina vaiko gimtosios kalbos, kultūros, papročių, religijos ir kitų aspektų, sudarančių vaiko identiškumą, išsaugojimo, taip pat neužtikrina auklėjimo tęstinumo pagal šiuos aspektus tęstinumo, apunkina vaiko bendravimą ir ryšių palaikymą su biologine šeima, artimaisiais giminaičiais bei maksimaliai sumažina vaiko gražinimo į biologinę šeimą tikimybę.

8. Projekto 32 punkte prieš žodį „projektą“ įrašyti „įsakymo“.

9. Projekto 33.3. punktą papildyti nuostatomis įpareigojančiomis globėją (rūpintoją) paruošti vaiką jo gražinimui į šeimą arba globėjo ir globos vietos pasikeitimui.

10. Papildyti Projekto 34 punktą, nurodant dokumentus, kurie turi būti kaupiami globos (rūpybos) byloje.

11. Projekto 37 punktą papildyti žodžių junginiu „bei užtikrintas jo teisių ir interesų įgyvendinimas“.

12. Projekto 39 punkte siūloma išbraukti žodžių junginį „jeigu tai neprieštarauja vaiko interesams), kadangi ja išplečiamas Civilinio kodekso 3.271 straipsnio 6 punkto turinys. Taip pat abejotina, ar globėjo (rūpintojo) ir vaiko tėvų bendradarbiavimas gali prieštarauti vaiko interesams.

13. Siūlytina tikslinti Projekto 42 punkto formuluotę arba svarstyti apie šios nuostatos tikslingumą, nes vaiko globos (rūpybos) santykių esmė yra ne globojamo (rūpinamo) vaiko teisė gyventi su globėju (rūpintoju), o globėjo (rūpintojo) pareiga gyventi su globojamu (rūpinamu) vaiku.

14. Papildyti Projekto 44 punktą nuostata, jog vienas iš vaiko globos priežiūros siekių (tikslų) yra ir globėjo (rūpintojo) pareigų atlikimo vertinimas.

15. Neaiškūs Projekto rengėjų argumentai, kuriais remiantis, priklausomai nuo nustatytos vaiko globos rūšies, nustatyti skirtingi vaiko lankymo terminai (projekto 47 ir 48 punktai). Manytina, jog vaiko aplankymas jo globos vietoje skirtas išsiaiškinti vaiko padėtį, todėl jo aplankymų skaičius neturėtų priklausyti nuo nustatytos globos formos. Siūlytina nustatyti vienodus globojamo (rūpinamo) vaiko aplankymo terminus ir apsilankymų dažnumą (ne rečiau kaip keturis kartus per metus). Galėtų būti svarstoma retesnių aplankymų galimybė antraisiais ir paskesniais nuolatinės globos (rūpybos) metais.

16. Projekto 50 punkte siūlytina išbraukti žodžius „kiekvieną kartą“.

17. Patikslinti Projekto 53.8 bei 54.9 punkto formuluotes, suderinant jų nuostatas su Civilinio kodekso ir Civilinio proceso kodekso nuostatomis (teismui apribojus tėvų valdžią, nustatoma nuolatinė vaiko globa (rūpyba).

18. Projekto 56 punkto nuostatas siūlytina suderinti su Civilinio kodekso 3.246 straipsnio 3 punkto nuostatomis ir 56.2. punkte išbraukti žodį „atleidimą“.

19. Atsižvelgiant į tai, kad teismas, nagrinėdamas bylą dėl vaiko globos (rūpybos) panaikinimo, nesprenžia vaiko globos (rūpybos) pašalpos mokėjimo nutraukimo klausimo. Todėl turėtų būti patikslinta Projekto 62 punkto formuluotė.

20. Siūlytina Projektą papildyti nuostatomis dėl informacijos apie vaiko globos (rūpybos) užsienio valstybėse vykdymą ir priežiūrą, nustatyti institucijas, atsakingas už šios informacijos rinkimą, bendradarbiavimo su užsienio institucijomis mechanizmus.

21. Siūlytina tikslinti Projekto nuostatų formuluotes pagal Projekto 4 punkto nuostatas.

Pagarbiai

Vaiko teisių apsaugos kontrolierė

Edita Žiobienė